

Verslag vergadering commissies Ruimte en Samenleving van 3 juni 2019

Aanvang 19.30 uur

Plaats raadzaal gemeentehuis te Heerde

Aanwezig *de voorzitter: G. van der Rhee (R), S.J.L. Nienhuis (S)*

de leden:

CU-SGP: H. Sellies, G. van der Rhee (S)

CDA: H.J. Mateman (R), S.J.L. Nienhuis (R), J. Grotenhuis-van der Horst (S), J. Kampherbeek (S),

VVD: A. Jalink (R), B.J. Volkers ((R), G. Hardam-Postma (S), P. Oosterhof (S)

GBP: J.W.J. van Ommen, A.J. van Duren (R), W. Boeve (S)

PvdA: B. Horst

D66/GL: S. van Amerongen (R), G. Kwekkeboom (R), A. van Dijk-Bruins (S), D.J. Landman-Kok (S)

het college: burgemeester J.A. Koops-Scheele (vanaf 22.30 uur), wethouders J. Berkhoff en Y. Çegerek (tot 23.30 uur)

commissiegriffier: J. Kok

notulist: H. Geertsma

ambtelijke bijstand: T. Melenhorst (agendapunt 11), M. Grobbee (agendapunt 13)

verder aanwezig: H. van der Molen en E. van der Veen, resp. directeur Financiën en directeur Werk van Lucrato (agendapunt 14)

Afwezig: *B.J. van der Linde, J. Tuinman, A.J. Tigchelaar Mulder, G. Vijge-Koning en W. de Weerd*

5

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Mevrouw Tigchelaar (Ruimte) en mevrouw Vijge (Samenleving) zijn afwezig; mevrouw Vijge wordt vervangen door de heer Horst. De heren Tuinman en Van der Linden zijn verhinderd wegens ziekte; de heer Sellies vertegenwoordigt de fractie van de ChristenUnie-SGP bij beide commissies. De heer De Weerd is ook afwezig en wordt vervangen door de heer Van Ommen.

10

2. Melding van insprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

Er hebben zich zeven insprekers gemeld, vijf voor agendapunt 11 en twee voor agendapunt 13. Zie bij de genoemde agendapunten. Bij de agendapunten 7 en 10 zullen vragen van de ChristenUnie-SGP worden behandeld. Verder wordt de agenda vastgesteld overeenkomstig het concept. Gezien het aantal insprekers, zal de behandeling van agendapunt 11 naar verwachting de geplande tijdsduur overschrijden. De vergadering gaat ermee akkoord dat de uiterlijke sluitingstijd om die reden wordt verschoven van 22.30 uur naar 23.00 uur.

20

Mevrouw Van Amerongen constateert dat de hamerstukken weer niet over de beide commissies zijn verdeeld. Ze wijst op de opmerking die de heer De Weerd daar in de vorige vergadering over heeft gemaakt. De voorzitter merkt op dat het is gebeurd volgens de afspraak die daarover gemaakt is, maar dat die afspraak desgewenst kan worden veranderd. Hij zegt toe dat de fractievoorzitters dit punt zullen bespreken.

25

3. Verslag commissievergadering 13 mei 2019

Mevrouw Van Amerongen: In de rondvraag van de commissie Ruimte heeft mevrouw Van Dijk vragen gesteld over de VVE (agendapunt 14). De wethouder heeft toen wel gezegd dat er voldoende VVE-plekken zijn gerealiseerd, maar hij heeft geen antwoord gegeven op de vraag of de beoogde effecten ook zijn bereikt. De voorzitter zegt toe dat daarover een opmerking in het verslag zal worden toegevoegd. Vervolgens wordt het verslag

30

vastgesteld.

4. Lijst met aandachtspunten, toezeggingenlijst en bestuursagenda

4.1. Lijst met aandachtspunten commissie Ruimte

Geen vragen of opmerkingen.

4.2. Lijst met aandachtspunten commissie Samenleving

Geen vragen of opmerkingen.

4.3. Toezeggingenlijst

Mevrouw Van Amerongen: Het valt op dat er vaak veel tijd zit tussen het doen van de toezegging en het inlossen ervan. De vierde toezegging op de lijst (duurzaamheidslening non-profit instellingen) dateert bijvoorbeeld al van maart 2018, terwijl de behandeling wordt voorzien voor de eerste helft van 2019. Verder wordt de toezegging over het revolving fund na deze vergadering van de lijst verwijderd, maar het onderwerp staat niet voor deze vergadering op de agenda. D66/GroenLinks pleit ervoor dat toezeggingen binnen een redelijk tijdsbestek worden afgedaan. Als dat niet lukt, moet daar een goede argumentatie voor worden gegeven. De voorzitter: Waarvan akte.

4.4. Bestuursagenda

Geen vragen of opmerkingen.

5. Spreekrecht publieke tribune over punten die niet op de agenda staan

Voor dit spreekrecht heeft niemand zich aangemeld.

Hamerstukken

6. Conceptprogrammabegroting GGD NOG 2020

Dit voorstel gaat zonder bespreking als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

7. Financiële stukken Omgevingsdienst Noord-Veluwe

De heer Sellies: Het AB stelt via de 1e begrotingswijziging 2019 voor om 80.000 euro in de bestemmingsreserve Asbestdakenverbod 2020-2024 te storten. In de kanttekeningen staat dat de saneringsopgave tussen 2020-2024 de individuele partners naar verwachting nog meer extra geld gaat kosten. De ChristenUnie-SGP vraagt waarom er dan niet meer geld wordt gereserveerd. Wethouder Cegerek: De ODNV staat met de asbestsanering voor een immense opgave. Er zijn veel sloopmeldingen. De organisatie moet er ook op ingericht zijn om het allemaal te kunnen uitvoeren. Daarvoor is recent een asbestspecialist in dienst genomen. Nu wordt een deel van het positieve saldo van de ODNV-begroting bestemd om de opgave te kunnen realiseren. De rest wordt teruggegeven aan de gemeenten. Het moet namelijk geen gewoonte worden dat een overschot bij een GR meteen een nieuwe bestemming krijgt. Vorig jaar is het overschot van 5000 euro zelfs in zijn geheel teruggegeven. De ODNV krijgt dus geen blanco cheque: de gemeenten wachten eerst maar eens af wat voor die 80.000 euro kan worden gedaan.

Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

8. Verlenging huisvestingsverordening gemeente Heerde

Mevrouw Van Amerongen wijst erop dat het om een politiek gevoelig onderwerp gaat. D66/GroenLinks wil graag dat de raden in de totstandkoming van de nieuwe verordening worden meegenomen. De fractie doet de suggestie om de commissies van de drie gemeenten er een keer samen over te laten spreken. Wethouder Berkhoff: De vaststelling van de verordening vindt plaats in de reguliere weg van commissie- en raadsbehandeling. Opstelling daarvan vindt al gezamenlijk tussen de drie gemeenten plaats. Het idee van een

gezamenlijke bijeenkomst van de drie commissies is een zaak voor de agendacommissie en de griffie.

Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

9. Personeelsaangelegenheden griffie

Dit voorstel gaat zonder bespreking als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

10. Verlengen periode welstandstoetsing de Kolk

De heer Sellies: De ChristenUnie-SGP vindt het een vreemde gang van zaken om de periode met terugwerkende kracht te verlengen. Het roept bij deze fractie de volgende vragen op: 1. Klopt het dat er een tijdlang geen actieve verkoop van kavels is geweest en dat daardoor potentiële kopers zijn gemist? 2. Hoe heeft de gemeente ontdekt dat de welstandstoetsing niet meer actueel was? Gebeurde dat naar aanleiding van een mogelijke verkoop? Hoe is de gemeente omgegaan met potentiële kopers? 3. Is het juridisch wel mogelijk om een beeldkwaliteitsplan te laten gelden met een terugwerkende kracht van bijna vier jaar? 4. Hoe worden dit soort fouten in de toekomst voorkomen? Wethouder Berkhoff: 1. Alle gemeentelijke bouwkavels worden te koop aangeboden via de website. Op de kavelpaspoorten voor de Kolk staat dat in die wijk een beeldkwaliteitsplan wordt gehanteerd. Een kavelpaspoort wordt van de website gehaald zodra een optie voor de betreffende kavel wordt verleend. Daardoor kan de indruk ontstaan dat er geen kavels te koop staan. Die kavels kunnen op dat moment echter ook voorwerp zijn van onderhandeling. Er is recent nog een aantal vragen geweest van potentiële kopers. Toen de gemeente ontdekte dat het beeldkwaliteitsplan geen rechtskracht meer had, heeft ze besloten de kavels die op dat moment in de verkoop waren even van de site te halen, in afwachting van deze route via de raad. Op die manier wordt voorkomen dat kavels worden aangeboden met de vermelding dat een beeldkwaliteitsplan van kracht is, terwijl het juridisch niet goed zit met dat beeldkwaliteitsplan. Met de potentiële kopers is afgesproken dat de gemeente contact met hen opneemt zodra de kavels weer worden aangeboden. 2. Dat het beeldkwaliteitsplan geen rechtskracht meer had, bleek tijdens de beoordeling van een conceptaanvraag voor een omgevingsvergunning met het oog op de bouw van een vrijstaande woning. Omdat publiekrecht zwaarder weegt dan privaatrecht heeft de gemeente de omgevingsvergunning moeten verlenen. Daardoor kan dus een woning worden gebouwd die op onderdelen afwijkt van de gewenste beeldkwaliteit. Om dat bij de andere woningen te voorkomen, moest er iets gebeuren. Daarom is deze procedure in gang gezet. 3. Het is juridisch mogelijk om het beeldkwaliteitsplan met terugwerkende kracht geldig te verklaren. De periode waarin het gebied in aanmerking kwam voor een welstandstoets was verlopen, maar op zich kent het beeldkwaliteitsplan geen einddatum. In de afgelopen jaren heeft de gemeente expliciet aan het beeldkwaliteitsplan gerefereerd in de informatie op de website en in de kavelpaspoorten. Alle kopers van de afgelopen tijd wisten dus van de gewenste beeldkwaliteit. Noch zij, noch toekomstige kopers worden in hun belangen geschaad als met terugwerkende kracht een welstandstoetsing aan de orde blijkt te zijn. Het gelijkheidsbeginsel vereist ook dat voor al die kopers dezelfde regels gelden. Dat er één afwijkende woning zal ontstaan, is al lastig genoeg. Als het er meer worden, komen er eindeloze gesprekken met eerdere kopers. 4. Bij het besluit van 2010 over de termijn voor de welstandstoetsing is er geen rekening mee gehouden dat het project voor deze wijk zo lang zou duren. Die lange duur had met de crisis te maken. Het is niet aannemelijk dat zo'n situatie zich nog een keer zal voordoen. In de praktijk komt het nog zelden voor dat een nieuw gebied wordt aangewezen voor een welstandstoetsing. Bij nieuwe plannen wordt vaak – waar nodig – een beeldkwaliteitsvoorschrift opgenomen in de voorschriften van het bestemmingsplan. Mochten in de nabije toekomst alsnog nieuwe gebieden worden aangewezen, dan is het wenselijk om een flexibele termijn te hanteren, bijvoorbeeld: vijf jaar na realisatie van de laatste woning. De heer Sellies: De woningen die na de genoemde vrijstaande woning worden gebouwd, moeten dus gewoon voldoen aan het beeldkwaliteitsplan? Wethouder Berkhoff: Ja.

Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

Raadsvoorstel commissie Ruimte

5 11. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan 'Heerderhof NL.IMRO.0246.416 Eperwegong-ON01'

Insprekers

De volgende insprekers komen achtereenvolgens aan het woord: mevrouw F. Hoekman (VanWonen Vastgoedontwikkeling BV), de heer E.G. van IJken, Eperweg 33-A, de heer G. Haas, De Zeis 28 (mede namens de burens aan De Zeis en de Haneweg), de heer J. Diepenhorst, Eperweg 33-H (namens VvE Heerderhaegen) en de heer F.L. Hogenbirk, Prof. Jonkerlaan 4 (mede namens zijn burens, de families Mornout en Leurink). Zie bijlagen.

De heer Mateman bedankt alle insprekers voor hun bijdragen. Hij heeft twee vragen voor mevrouw Hoekman: 1. Gezien het aantal zienswijzen en inspraakbijdragen is op veel punten nog geen overeenstemming bereikt. Hebt u het gevoel dat u het maximale hebt gedaan om tot overeenstemming te komen? 2. Volgens de heer Haas zouden er afspraken zijn gemaakt ten aanzien van de hoogtes. Waarom zijn die afspraken niet meegenomen in de planvorming? Mevrouw Hoekman: 1. Binnen alle randvoorwaarden is het maximale gedaan, al betekent dat niet dat iedereen tevreden is. Bij die randvoorwaarden gaat het niet alleen om de belangen van de omwonenden, maar ook om die van Viattence en de gemeente. Het verkeerskundig onderzoek is zorgvuldig uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. VanWonen heeft daar geen enkele invloed op uitgeoefend en zou dat ook niet willen. De uitspraak 'wiens brood men eet, diens woord men spreekt' is dus niet terecht. 25 Er ligt een goed samenhangend plan dat aansluit bij de omgeving. Het beeldkwaliteitsplan is in de klankbordgroep vastgesteld via een interactief proces, dat tot een gezamenlijk gedragen resultaat leidde. 2. VanWonen heeft altijd gezegd zich maximaal te zullen inspannen om de hoogteverschillen te verkleinen. Een complete afgraving zou echter zoveel geld kosten dat de financiële haalbaarheid zwaar onder druk zou komen te staan. 30 Waar mogelijk zal nog wel worden geprobeerd de randen te verlagen. Of dat 10 cm wordt of – bijvoorbeeld 40 cm – zal werkendeweg moeten blijken.

Mevrouw Van Amerongen: Is bij de verbetering van de groenzone tussen de zorgwoningen en de Haneweg gekeken naar een goede looproute voor de bewoners? Die bewoners maken daar nogal eens een rondje, vaak met een rolstoel. Er zijn signalen dat ze dat rondje nu via de rijbaan moeten afmaken. Mevrouw Hoekman heeft daar al met de heer Diepenhorst over gesproken. Ze zal samen met BAM Infra nog even kritisch kijken of het goed komt met dat rondje. Op dit moment staan er aan de achterzijde bij De Zeis hekken die de doorgang verhinderen. Die verandering wordt in ieder geval weggenomen. Daarbij is rekening gehouden met rollators en rolstoelen.

40 De heer Jalink bedankt ook alle insprekers. Hij heeft twee vragen voor de heer Haas: 1. Hebt u een goed overleg gehad met de klankbordgroep? Hoe was het contact met de ontwikkelaar? Was er ruimte voor inspraak en hebt u uw wensen kunnen inbrengen? De heer Haas heeft de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep bijgewoond. Het verraste hem dat er toen een compleet ander plan lag. Toen hij op de gemaakte afspraken wees, zei de ontwikkelaar: we zijn inmiddels verder en die afspraken zijn niet meer aan de orde. Hij had er veel moeite mee dat op die manier werd omgegaan met zo'n cruciaal onderdeel van het plan. Daarom heeft hij toen afgehaakt. Inbreng op het stedenbouwkundig plan was die eerste keer ook niet echt mogelijk; de marges waren smal. 45 Mevrouw Van Amerongen constateert dat de problemen rond de hoogten de rode draad in de inspraakbijdragen vormen. Ze vraagt met wie de heer Haas afspraken heeft gemaakt over de hoogten en welke belofte daar precies over gedaan is. De heer Haas heeft er vanaf het begin voor gepleit om aan te sluiten bij de bestaande bebouwing. Hij heeft een aantal keren gewezen op het beeldkwaliteitsplan voor de wijk Keuterstraat-zuid. Die wijk is heel zorgvuldig opgebouwd. Dat goede voorbeeld is echter niet overgenomen. In de 55 aanvankelijke profielschets (die bij de inspraakbijdrage zit) stond een bouwhoogte die goed aansloot bij de bestaande bouw. Daarna zijn echter weer enorme hoogteverschillen

in het plan terechtgekomen. Mevrouw Van Amerongen vraagt wat de reden is geweest om op de afspraak terug te komen. De heer Haas: Een afgraving zou een dure operatie worden. Dat was het voornaamste argument.

- 5 Mevrouw Van Amerongen heeft twee vragen voor de heer Diepenhorst: 1. Hoe verhouden uw tellingen van het aantal geparkeerde voertuigen zich tot de verlaagde parkeernormen? 2. Doelt u met de extra ontsluitingsweg die er zou moeten komen op een doorgaande weg of op een weg waar een knip in zit? Een doorgaande weg zou sluipverkeer mogelijk maken. Een weg waar men alleen van twee kanten in kan rijden, zou een mooie optie zijn.
- 10 De heer Diepenhorst: 1. De verkeerskundige gaat ervan uit dat voor Viattence 20 parkeerplaatsen voldoende zijn. In mijn tellingen waren er dagen waarop het aantal geparkeerde voertuigen ruim onder de 20 bleef, maar op de genoemde 17 dagen waren het er meer dan 20. Er is plaats voor 35 auto's, maar in één geval moesten nog 9 auto's aan de Haneweg worden geparkeerd. In het gebouwtje dat erbij komt, vinden bijna
- 15 dagelijks activiteiten plaats. Er kan bijvoorbeeld een koor optreden, waarvan de leden met de auto komen. Verder zijn bij die activiteiten extra vrijwilligers nodig, die ook parkeerruimte nodig kunnen hebben. Daarom zou de parkeernorm van de gemeente moeten worden aangehouden. 2. In de eerste plannen waren er drie ontsluitingen. Daarbij zat er midden in de wijk een knip, waardoor het verkeer niet van de Haneweg binnendoor
- 20 naar de Prof. Jonkerlaan zou kunnen rijden en omgekeerd. Het zou dus geen racebaan worden. Zo hadden de bewoners van Heerderhaegen het graag willen houden.

Veegrondje

- 25 De heer Jalink: Het gaat om een terrein met veel oneffenheden. Hoe wordt nu bepaald vanaf welke grondhoogte de bouwhoogte moet worden berekend? Wethouder Berkhoff: De peilhoogte is bekend. Bouw- en woningtoezicht ziet er bij het begin van de bouw ook op toe dat het juiste peil wordt gekozen. De heer Jalink: Kan bij de heer Haas thuis ook aangegeven worden wat de peilhoogte is? De heer Melenhorst: De heer Haas heeft de gegevens over de hoogtes zelf van de gemeente gekregen.
- 30 Mevrouw Van Amerongen: Wat is de reden geweest om het plan voor een derde ontsluitingsweg te laten vallen? Wethouder Berkhoff: Gezien de berekeningen die het verkeerskundig bureau heeft gemaakt, wordt een ontsluitingsweg naar de Haneweg niet als noodzakelijk beschouwd. Het is niet goed om wegen aan te leggen die niet nodig zijn. Mevrouw Van Amerongen: Is het denkbaar dat de ontsluitingsweg er alsnog komt als de
- 35 verkeersdruk in de toekomst toch tegenvalt? De heer Melenhorst: Tijdens de vorige commissiebespreking en in gesprekken met de buurt bleek er veel onduidelijkheid te zijn over het verkeer. Het idee van een derde ontsluitingsweg is diverse keren aan de orde geweest. Sommigen vonden het nodig, anderen niet. De enige oplossing is dan het inschakelen van een onafhankelijk adviesbureau dat er verstand van heeft. Volgens dat
- 40 bureau zou zelfs kunnen worden volstaan met één ontsluitingsweg. Dan zou echter de ene kant van het plangebied meer belast worden dan de andere, in ieder geval voor het gevoel.
- De heer Mateman: In het beeldkwaliteitsplan wordt voor het appartementencomplex nog steeds uitgegaan van de oorspronkelijke situatie. Dat sluit niet aan op de feitelijke
- 45 plantekening. Is het juridisch dan wel mogelijk om er een besluit over te nemen? Het geeft in ieder geval veel onduidelijkheid over wat wel en wat niet kan. De heer Melenhorst: Er zijn twee methoden om de raad een bestemmingsplan te laten vaststellen: aanpassingen kunnen zowel voor als na de besluitvorming worden aangebracht. In het laatste geval wordt dus afgewacht of de raad ermee akkoord gaat. Daar is bij dit plan voor gekozen. Dat
- 50 betekent dat er een herziene versie van het beeldkwaliteitplan komt als de raad met de aanpassingen heeft ingestemd. Op dat moment zal ook het pad rond de vijver worden aangebracht, dat per abuis uit het plan is verdwenen. Juridisch gezien klopt het dan allemaal weer.

Eerste termijn

De heer Sellies bedankt de sprekers voor hun inbreng. Zijn fractie vindt het reëel om bij dit plan op stedenbouwkundig gebied rekening te houden met de bestaande bebouwing.

Ze heeft het gevoel dat de ontwikkelaar en de gemeente maar in beperkte mate tegemoetkomen aan de bezwaren van de omwonenden. In de toezeggingen die de ontwikkelaar heeft gedaan aan de klankbordgroep mist de ChristenUnie-SGP een aantal dingen. Die dingen zijn: de hoogte van de huurappartementen, de afstand tussen de
5 nieuwbouw en Heerderhaegen, het aantal parkeerplaatsen, de verschillen in het niveau van de grond en de goot- en nokhoogten van de nieuwe woningen. De conclusie van de fractie is dat de raad in deze fase nog geen besluit moet nemen. Ze stelt voor dat de gemeente nog een keer met de bezwaarmakers en de ontwikkelaar gaat overleggen om tot een compromis te komen.

10 De heer Mateman: Het CDA is in het algemeen positief over het plan. De fractie is blij met het gevarieerde aanbod aan woningen. Ook zij heeft echter wel vragen over het proces en over de inhoud van het plan. Ze vindt het opvallend dat er 25 zienswijzen zijn ingediend. Het zit vooral vast op de volgende punten: 1. Het appartementencomplex (het is nog niet duidelijk of er twee of drie bouwlagen komen); 2. De groenzone (die moet worden
15 opgenomen in het bestemmingsplan) 3. De peilhoogte en de nokhoogten. Volgens het CDA moet het mogelijk zijn een geleidelijke overgang in het plan te realiseren. Tussen de bestaande bouw en de nieuwbouw moet geen hoogteverschil van 1,5 meter zitten. Een geleidelijke overgang kost geld, maar het plan kan ook maar één keer goed worden uitgevoerd. De nokhoogten moeten ook aansluiten bij de bestaande bebouwing. Bij de
20 woningen aan De Zeis volgt de dakconstructie na één bouwlaag; in het aansluitende bouwplan gebeurt dat na twee bouwlagen. Het CDA vraagt zich af waarom daarvoor gekozen is.

De heer Van Ommen bedankt de sprekers voor hun goede verhalen. Hij moest de heer De Weerdt op het laatste moment vervangen en kon zich dus niet echt voorbereiden. In de
25 bespreking binnen zijn fractie kwamen echter dezelfde dingen naar voren die de heren Sellies en Mateman hebben genoemd. Er zijn nog te veel losse eindjes waar verder overleg over moet plaatsvinden. GBP sluit zich aan bij de stelling van de ChristenUnie-SGP dat het voorstel op dit moment niet rijp is voor besluitvorming.

De heer Jalink: Het is een heel mooi plan. In het begin van de reactienota staat dat de
30 meeste zienswijzen positief konden worden beantwoord, maar bij verder doorlezen blijkt dat er toch nog behoorlijk wat is blijven hangen. Het valt ook op dat er vijf sprekers zijn die behoorlijk zwaar op een aantal punten inzetten. In de aangepaste plannen is aan de voorkant meer ruimte gecreëerd, maar aan de achterkant is het krappert geworden. De heer Jalink is geschrokken van de grote hoogteverschillen en van de massaliteit van de
35 geplande bebouwing. Het huis van de heer Haas is amper 8 meter hoog; daar komt dan een bebouwing bij van ruim 12 meter, terwijl het terrein ook nog 1,5 meter hoger ligt. Dat doet afbreuk aan het hele plangebied. Aan de voorkant wordt het mooi ingericht, maar aan de achterkant wordt het een rommel. De huidige bewoners hebben jarenlang met plezier op die locatie gewoond. Daar moet met zorg mee worden omgegaan. Dat betekent dat de
40 bouwhoogte nog eens kritisch onder de loep moet worden genomen.

Mevrouw Van Amerongen: D66/GroenLinks heeft waardering voor het plan, maar zou het jammer vinden als in de eindspurt te weinig zorgvuldigheid wordt betracht. De vijf
45 sprekers hebben serieuze bezwaren naar voren gebracht en serieuze verbetervoorstellen gedaan. Mevrouw van Amerongen sluit zich aan bij het pleidooi van de ChristenUnie-SGP en het CDA om daar voor de besluitvorming nog een keer naar te kijken. Ze vraagt de wethouder of daar nog voldoende tijd voor is. Het zou jammer zijn als tijdsdruk een rol gaat spelen. D66/GroenLinks vindt het jammer dat bezwaarmakers het gevoel hebben dat ze voor een voldongen feit worden gesteld. Volgens de fractie is het zaak om nog eens
50 naar de procedure te kijken. Voor haar gevoel zijn de normen en berekeningen die gehanteerd worden niet altijd specifiek genoeg en niet eenduidig. De praktijk kan anders zijn of in ieder geval anders worden beleefd. Dat roept de vraag op welke mogelijkheden er zijn als bewoners straks meer hinder gaan ondervinden dan nu wordt ingeschat. Kan dan bijvoorbeeld alsnog een extra ontsluitingsweg worden aangelegd? Een volumestudie had waarschijnlijk veel kunnen verduidelijken. De fractie vraagt of zo'n studie alsnog kan
55 plaatsvinden. Het plan staat of valt met de manier waarop het uiteindelijk wordt uitgevoerd. Een beeldkwaliteitsplan voorziet niet in een zorgvuldig luisteren naar bewoners bij de uitvoering. Welke invloed kan nog worden uitgeoefend om de bewoners zoveel

mogelijk tegemoet te komen in hun zorgen? Mevrouw Hoekman had het over de mogelijkheid om alsnog een betere overgang naar de bestaande bebouwing te realiseren. Is een verlaging met 10 à 40 cm dan de bandbreedte waar het over gaat?

De heer Horst bedankt de sprekers voor hun inzet en hun goede verhalen. Ook de PvdA vindt het een mooi plan, gezien de diversiteit. In de discussie rond de woonagenda kwam de urgentie van sociale woningbouw en woningen voor starters naar voren. Daar speelt dit plan goed op in. Een eventuele verlaging van de bouwhoogte met 10 à 40 cm moet van tevoren worden vastgelegd en niet tijdens de bouw worden geregeld. Het is duidelijk dat de ontwikkelaar een ander belang heeft dan de sprekers: zijn financiële belang staat tegenover het belang van hun woongenot. De PvdA kan zich voor een groot deel aansluiten bij wat vorige sprekers al hebben gezegd. Een vraag is nog wel hoe het zit met wat de heer Hogenbirk zei over de pacht van de grond. De fractie heeft vorig jaar november gepleit voor een extra ontsluiting op de Haneweg. Tellingen wijzen nu uit dat die extra weg niet nodig is, maar er is ook nog zo iets als een gevoel van veiligheid. Het gaat om een drukke plek: veel fietsers gaan via het bruggetje bij Heerderhaegen naar de Prof. Jonkerlaan richting school. Soms fietsen ze via de kruising Keuterstraat/Eperweg, wat een gevaarlijk kruispunt is. Als daar een hele wijk bij komt, wordt het er 's ochtends nog een stuk drukker. De PvdA pleit er dan ook voor om nog een keer naar die derde ontsluiting te kijken, bijvoorbeeld om de druk op de Prof. Jonkerlaan te verleggen. Verder moet de achterkant van de bebouwing niet een enorme betonnen massa worden waar men tegenaan moet kijken. Het gebouw komt toch al op een behoorlijke verhoging te staan. De heer Horst is benieuwd wat de wethouder vindt van de opmerking van een aantal fracties dat het voorstel niet rijp is voor besluitvorming in de raad. De voorzitter wil op dat punt inderdaad graag helderheid hebben van het college. Als het college aangeeft dat op allerlei punten nog huiswerk zal worden gedaan, betekent dat dat veel vragen pas later zullen worden beantwoord.

Wethouder Berkhoff is blij te horen dat het een mooi plan is. Dat was ook de conclusie in de vorige commissiebespreking. De commissie riep toen op om er haast mee te maken. Het gaat om een unieke inbreidingslocatie, waarin zomaar 58 woningen kunnen worden toegevoegd in verschillende prijsklassen. Zo ziet de gemeente het graag; het past goed in haar woonagenda. Er wordt inmiddels drie jaar aan het plan gewerkt, samen met bewoners en ook samen met deskundigen. Het gaat dus niet om dingen die de gemeente allemaal zelf bedenkt. Bij inbreiding – in een omgeving met bestaande bebouwing – zal altijd meer deining ontstaan dan bij uitbreiding. Voor een deel zal in zo'n situatie altijd sprake zijn van aantasting van het woongenot. Het algemene belang en de individuele belangen moeten dan zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Daar is in deze drie jaar ook naar gestreefd. Volgens het college en de deskundigen is de aantasting van het woongenot niet zodanig dat de raad niet met de omvang van dit plan en de bouwhoogten zou kunnen instemmen. Dat het terrein hoger ligt dan de omgeving, is in de planvorming meegewogen. Binnen het plan is herhaaldelijk geschoven om zoveel mogelijk rekening te houden met de bestaande bebouwing. Het is echter ondoenlijk en onbetaalbaar om de grond af te graven tot het peil van De Zeis. De kosten spelen bij de ontwikkeling van dit soort plannen wel degelijk een rol. Tijdens het werk zal nog zoveel mogelijk worden aangepast, maar dan gaat het inderdaad om decimeters. Overigens komen de woningen aan De Zeis en de woningen in het plan niet pal naast elkaar te liggen. Er zitten afstanden tussen van 14 tot 40 meter. Dat wordt in een woonomgeving als zeer acceptabel ervaren. De woning die het dichtst bij De Zeis ligt, is nog zoveel mogelijk naar voren gehaald en wordt voorzien van een erfafscheiding, om de privacy zoveel mogelijk te waarborgen. Bij de bespreking van de woonagenda vond deze commissie dat in stedelijk gebied drie lagen aanvaardbaar zijn (waar mogelijk zelfs vier). De afstand tot Heerderhaegen bedraagt in de nieuwe versie van het plan meer dan 30 meter. Het college vindt dat zeer acceptabel. De klacht dat het appartementengebouw zonlicht zou wegnemen, is onderwerp geweest van een studie. In hoeverre die studie rechtsgeldig is, kan de wethouder niet zeggen. Los daarvan kan er inderdaad sprake zijn van minder lichtinval in Heerderhaegen. Dat betekent echter niet dat het hele plan ruimtelijk onaanvaardbaar is. Men kan in zo'n situatie planschade claimen. Die claim wordt dan door onafhankelijke deskundigen

beoordeeld. Wat de erfdienstbaarheid aan Heerderhaegen betreft: het doel van de betreffende bepaling is dat bewoners en gebruikers op een deugdelijke manier de Haneweg en de Prof. Jonkerlaan kunnen bereiken. Dat verandert niet door het aanpassen van het profiel en de ligging van de weg. Overigens valt de weg voor het grootste deel buiten de grenzen van het bestemmingsplan. De aanleg ervan hoeft dan ook niet op de vaststelling van het bestemmingsplan te wachten. Het is goed dat de weg klaar is als de zorgwoningen in gebruik worden genomen. Dat zal waarschijnlijk al in juli zijn. Bij de inrichting is rekening gehouden met de gemeentelijke normen. De extra ontsluiting op de Haneweg is in het voortraject vaak aan de orde geweest. Objectieve metingen wijzen uit dat die derde ontsluiting niet nodig is. Voor degenen die de wijk willen aandoen, geeft het tweetal bestaande ontsluitingen ook een helderder beeld. Het college twijfelt niet aan de metingen van het verkeersbureau met betrekking tot het parkeren. Bij die metingen heeft de gemeentelijke verkeerskundige kritisch meegekeken. Alleen voor de zorgwoningen zijn de parkeernormen verlaagd. Daar is sprake van bewoners die zelf geen auto meer besturen. Al met al vindt het college dat er een prachtig plan voorligt, zowel ruimtelijk gezien als wat het verkeer betreft. Het college ziet er geen heil in om nog weer allerlei onderzoeken te doen. Dat er nog aandachtspunten zijn voor de uitvoering, heeft de wethouder goed van de commissie begrepen. Hij prijst zich gelukkig met een corporatie die sterk hecht aan de uitstraling van haar woonwijken en zeker ook aan de uitstraling van een appartementencomplex. Zulke complexen zorgen ook voor een doorstroming van oudere, kwetsbare bewoners van sociale huurwoningen. Dat voldoet aan de taakstelling van de gemeente voor de huisvesting van deze inwoners. De voorzitter concludeert dat de wethouder het plan graag door wil laten gaan naar de komende raadsvergadering.

Tweede termijn

De heer Mateman vraagt zich af het nog mogelijk is in deze vergadering tot een consensus te komen. Hij geeft daarvoor een voorzet door een aantal vragen te stellen: 1. Is het een optie om het aantal bouwlagen tot twee te beperken? 2. Is het een optie om de nokhoogte vast te stellen op 11 meter en de afwijkingsmogelijkheid van 10% te laten vallen? 3. Kan aan de achterzijde, bij de Keuterstraat, ook een groenstrook worden aangelegd? Die zou dan in de plaats moeten komen van het bouwblok dat daar ingetekend staat. 4. Kan in het bestemmingsplan worden vastgelegd hoe wordt omgegaan met de bouwhoogten aan de kant van De Zeis? Kan bijvoorbeeld de vloer van de woning die het dichtst bij De Zeis ligt 50 cm lager komen te liggen? En kan ook daar de afwijkingsmogelijkheid van 10% voor de nokhoogten worden losgelaten?

De heer Sellies sluit zich bij die vragen aan.

Mevrouw Van Amerongen: D66/GroenLinks is voor inbreiding en wil graag dat dit plan doorgaat. Dat ontslaat haar echter niet van de plicht om tot het einde toe te bekijken hoe het plan zo zorgvuldig mogelijk kan worden uitgevoerd. De commissie heeft nu nog ruimte om in dat verband dingen aan te geven. Wat dat betreft is de fractie benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen de punten die de heer Mateman aandroeg. Ze wil ook nog graag weten wat de wethouder vindt van een volumestudie. Het is belangrijk om te zien hoe het complex aan de achterzijde eruit gaat zien. Alleen zo'n volumestudie kan dat mogelijk maken. Op papier zeggen (verschillen in) hoogten niet zoveel. Stedenbouwkundig gezien zijn grotere hoogten in het centrum ook meer acceptabel dan in de periferie. Dat er financiële overwegingen meespelen is duidelijk, maar D66/GroenLinks hecht sterk aan een geleidelijke overgang naar de bestaande bebouwing. Een verlaging van 40 cm is dan niet voldoende. Het voorstel mag van de fractie best in de komende raadsvergadering worden behandeld, als een aantal dingen maar voor die tijd helder wordt.

De heer Jalink: 40 cm op een hoogte van 12 meter is niet veel. Dan zal het toch over een bouwlaag minder moeten gaan. Een van de sprekers deed overigens de suggestie om iets te doen met de kapconstructie. Het is goed om te proberen op een gemakkelijke manier tot een oplossing te komen. De gemeente is er niet bij gebaat als bewoners planschade claimen of naar de Raad van State gaan. Er zijn voor de vakantie nog twee raadsvergaderingen. Dat betekent dat de behandeling in de raad nog even kan worden uitgesteld als er meer tijd nodig is voor overleg.

De heer Horst sluit zich bij de vorige sprekers aan en stemt in met wat mevrouw Van Amerongen zei over behandeling in de komende raadsvergadering. Het college zou ruim voor die vergadering met een heldere notitie moeten komen over wat er gedaan is met de opmerkingen en de aanbevelingen in deze commissievergadering. Dan kan de raad een weloverwogen besluit nemen.

Wethouder Berkhoff kan de adviezen van deze commissie uiteraard niet meteen vertalen in wijzigingen van het bestemmingsplan. Hij benadrukt dat deskundigen van allerlei disciplines zorgvuldig naar alle aspecten hebben gekeken. Dat geldt dus ook voor een eventuele aanpassing van de bouwhoogten, voor de kwestie van twee of drie bouwlagen en voor de noodzaak van een derde ontsluiting. Tegelijk waardeert de wethouder de suggestie om tot het einde toe na te gaan of er nog verbeteringen mogelijk zijn. Hij neemt de opmerkingen die gemaakt zijn mee naar het college en ook naar de betrokken ambtenaren, de ontwikkelaar en misschien het Gelders Genootschap. De raad krijgt dan ruim voor de raadsvergadering te horen wat er al dan niet mee gedaan kan worden.

Reacties insprekers

Mevrouw Hoekman geeft aan dat een volumestudie zeker mogelijk is. Er is inmiddels een voorlopig ontwerp in de maak. Dat zal op 17 juni a.s. in de welstandscommissie worden besproken. Als de welstandscommissie ermee akkoord gaat dat het eerder aan de raad wordt voorgelegd, is dat voor VanWonen geen probleem. Dat zal dan wel even met die commissie moeten worden besproken.

De heer Van IJken komt terug op wat de wethouder zei over de rechtsgeldigheid van de studie naar het wegnemen van het zonlicht. In de korte termijn die er was om te reageren heeft hij niet de gelegenheid gehad om een professioneel bureau in te schakelen.

De heer Haas heeft geen behoefte aan het geven van een reactie.

De heer Diepenhorst sluit zich aan bij een opmerking van de heer Jalink: als het appartementengebouw drie lagen moet krijgen, laat het dan in ieder geval een vriendelijker uitstraling krijgen. De projectontwikkelaar gaf aan dat de derde laag iets kleiner wordt dan de lagen eronder, maar er zijn veel mensen die daar graag willen wonen, ook al is de ruimte maar klein. Wat dat betreft verwijst de heer Diepenhorst naar de complexen aan de Stationsstraat en de Brinklaan. Verder geeft hij aan dat hij de beleidsmedewerker heeft gevraagd om een toezegging voor extra parkeerplaatsen als het aantal straks toch te klein blijkt te zijn. Daar is binnen het plangebied wel ruimte voor.

De heer Hogenbirk bedankt de commissieleden voor het feit dat ze goed naar zijn inspraakbijdrage hebben geluisterd. Het plan is al een paar jaar onderweg, maar dit is pas de tweede keer dat de commissie erover kan spreken. Het is zelfs de eerste keer dat de commissie kan horen wat de omwonenden ervan vinden. Voor de omwonenden is de raad de verdediger van hun belangen tegenover de nadelige aspecten van het plan. Hun belangrijkste punt is dat ze het onacceptabel vinden als er een blok komt dat 14 meter boven hun tuinen uitrijst. Met planschade is dat niet op te lossen: de bewoners zijn dan gewoon hun vrijheid kwijt. Wat de verkeerstellingen betreft: het meetpunt lag ten zuiden van De Zeis. Dat betekent dat het verkeer van de wijk Keuterstraat-zuid niet is meegenomen. Verder is het duidelijk dat er te weinig parkeerplaatsen zijn. Dat wordt ook erkend: er wordt gezegd dat men dan maar buiten het plangebied moet parkeren. De heer Hogenbirk wijst erop dat de tijd tot de volgende raadsvergadering beperkt is en dat het plan pas na de raadsvergadering wordt besproken in de welstandscommissie. Hij vraagt waarom de gemeente niet voor de raadsvergadering met Triada kan overleggen hoe het plan kan worden aangepast, zodat de bewoners van Heerderhaegen en de Prof. Jonkerlaan er geen last van hebben. Een voorwaarde voor dat laatste is dat aan de achterzijde van het appartementengebouw een groenstrook komt in plaats van het bouwblok dat nu is ingetekend.

Conclusie: Het voorstel gaat als B-onderwerp naar de raadsvergadering.

12. Rondvraag commissie Ruimte

- De heer Jalink: In het kader van de groencompensatie zijn twee jaar geleden overal laanbomen geplant. Vorig jaar hebben die bomen geen water gehad en nu staat een groot

aantal er verpieterd bij. Sommige bomen zijn afgebroken en de palen liggen ernaast. Het is jammer dat er geen nazorg is geweest. Wethouder Cegerek: De bomen hebben vorig jaar veel te verduren gehad van de extreem warme en droge zomer, maar ze worden wel goed in de gaten gehouden.

- De heer Jalink: De zonnepanelen bij de sportschool te Heerde staan volledig in de schaduw van hoge bomen. Functioneren ze op die manier nog wel? En zijn die panelen van het industrieterrein of van de gemeente? Wethouder Cegerek: De portefeuillehouder is niet aanwezig; daarom zullen deze vragen in het verslag worden beantwoord.

[Aanvulling op het verslag: Genoemde zonnepanelen zijn niet van de gemeente Heerde. Daarover is geen informatie aanwezig.]

- De heer Horst begreep dat bij woningbouwproject Het Scala, op de voormalige schoollocatie De Spreng, geloot zal moeten worden omdat er zoveel inschrijvingen zijn. Hij hoorde dat daar geen notaris bij zal zijn en hij wil graag weten of dat klopt. Bij eerdere bouwplannen was in zo'n geval wel een notaris aanwezig. Voor de inschrijvers is dat een garantie dat de toewijzing op een eerlijke manier plaatsvindt. Wethouder Berkhoff is blij dat er zoveel belangstelling is voor deze woningen. Als de ontwikkelaar vindt dat er een loting moet plaatsvinden, moet de gemeente de objectiviteit van die loting kunnen waarborgen. De wethouder zegt toe dat hij zich in de zaak zal verdiepen.

- Mevrouw Van Amerongen stelt de toegankelijkheid van de kernen Heerde en Wapenveld voor minder validen aan de orde. Het onderwerp is niet nieuw, maar nog steeds actueel. Ze vraagt of de commissieleden er een idee van hebben hoe het is om op vrijdagmiddag met een rollator, rolstoel of scootmobiel via de Bonenburgerlaan en de Markt naar de Dorpsstraat te gaan. Haar indruk is dat totaal geen rekening wordt gehouden met de gebruikers van dergelijke vervoermiddelen. Overal staan uitstallingen, borden, planten en verkeerd geparkeerde auto's. Ook als er geen markt is, is men vaak genoodzaakt het trottoir te verlaten en de weg op te gaan. Dat moet niet nodig zijn. D66/GroenLinks vindt dat er gehandhaafd moet worden en vraagt of de wethouder het daarmee eens is.

Wethouder Berkhoff geeft aan dat dit een zaak is voor het overleg dat hij regelmatig voert met het platform Gehandicaptenbeleid. Hij bedankt mevrouw Van Amerongen voor haar hartekreet en zegt toe dat aan het onderwerp nog eens nadrukkelijk aandacht zal worden besteed. Wethouder Cegerek vult aan dat er binnen de gemeente zeker aandacht is voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Bij het onderhoud van wegen worden bijvoorbeeld ook verbeteringen doorgevoerd, waar dat mogelijk is. Het verzoek om handhaving is terecht en zal worden opgepakt.

Wisseling commissievertegenwoordiging en voorzitter

Na een korte schorsing (van 21.44 – 21.50 uur) neemt de heer Nienhuis als voorzitter van de commissie Samenleving de leiding van de vergadering over. Hij heet de nieuwe belangstellenden op de publieke tribune van harte welkom. Van de burgemeester heeft hij begrepen dat agendapunt 15 in ieder geval in deze vergadering moet worden behandeld.

Raadsvoorstellen commissie Samenleving

13. Achterstallig onderhoud kleedkamers voetbalverenigingen/ opslagruimte AV De Gemzen

Insprekers

De heer G.de Weerd spreekt als eerste in over dit onderwerp, als voorzitter van Voetbalvereniging Wapenveld. Zie bijlage.

De heer Van Ommen vraagt of de gesprekken met de medewerkers van de gemeente naar tevredenheid verlopen. De heer De Weerd bevestigt dat. Wat de uitkomst zal zijn, is echter nog de vraag. Dat hangt niet van deze medewerkers af.

Mevrouw Grotenhuis vraagt hoe groot de vereniging is en of er door de jaren heen een groei in zit. De heer De Weerd: De vereniging telt zo'n 33 voetballende leden. Er is sprake van een lichte groei, maar het aantal is elk jaar net niet voldoende om een tweede elftal te laten inschrijven bij de KNVB. De vereniging blijft echter hopen dat het een keer zover komt.

Mevrouw Hardam vraagt of het klopt dat de vereniging op dit moment een niet-standaard elftal heeft. Verder las ze dat er gesprekken worden gevoerd met WZC over een gezamenlijk gebruik van de kleedkamers van die vereniging. Ze vraagt of ze het goed heeft begrepen dat de heer De Weerdts daar niet blij mee is. De heer De Weerdts beantwoordt de eerste vraag bevestigend. Volgens hem maakt het echter niet uit of de vereniging bij de KNVB staat ingeschreven als standaard elftal of als recreatief elftal. In beide gevallen wordt er gevoetbald. Wat de tweede vraag betreft: er worden geen gesprekken gevoerd met WZC. Dat is alleen nog iets wat geopperd is door het college. Mevrouw Landman vraagt wat de heer De Weerdts bedoelde met toezeggingen die zijn gedaan en verwachtingen die zijn gewekt. De heer De Weerdts: De verwachting was dat de gemeente bij de privatisering het achterstallige onderhoud zou oplossen. Dat is weliswaar niet nadrukkelijk toegezegd, maar het was wel de vooronderstelling waarmee de gemeente en de vereniging samen dit traject ingingen. De heer Van der Rhee vraagt in welke mate Rees Outdoor Fit gebruik maakt van de kleedkamers van vv Wapenveld. De heer De Weerdts: Het gaat om de mogelijkheid om gebruik te maken van het toiletten en op de duur ook van de douches. Of er meer gaat gebeuren, hangt af van de vraag of het aantal activiteiten zich gaat uitbreiden. De club is nog maar kortgeleden met haar activiteiten op deze locatie begonnen. Alle vragenstellers bedanken de heer De Weerdts voor zijn inspraakbijdrage.

De heer H. Kanter spreekt in als voorzitter van de voetbalvereniging Heerde. Zie bijlage. De heer Horst bedankt de heer Kanter voor zijn inspraakbijdrage. Hij vraagt of met de vereniging is gesproken over de toekomst van sportpark Molenbeek en over het huurcontract. De heer Kanter antwoordt dat er wel over gesproken is, maar dat er geen duidelijkheid over komt. Hij adviseert de heer Horst de vraag aan de wethouder voor te leggen.

Mevrouw Grotenhuis begrijpt het idee om van het tweede veld een kunstgrasveld te maken en het derde en vierde veld af te stoten. Ze wijst er echter wel op dat een van die velden soms ook door SEH wordt gebruikt. De heer Kanter bevestigt dat. Volgens hem zou dat gewoon door kunnen gaan als vv Heerde het veld afstoot. De gemeente heeft het recht om het door andere sportbeoefenaars te laten gebruiken.

Veegrondje

Mevrouw Landman wil graag weten of de gemeente vv Heerde blijft subsidiëren voor het onderhoud van de velden door Veluwekamp. Verder vraagt ze hoe het staat met het proces rond sportpark Molenbeek. Wethouder Berkhoff: Er ligt geen bezuinigingsvoorstel ten aanzien van de subsidie; dus daar gaat de gemeente voorlopig mee door. Het zou ook heel onfatsoenlijk zijn om binnen een jaar na de overdracht van de velden al te besnoeien op de bijdrage voor het onderhoud. Tegelijk is het moeilijk om over die subsidie een uitspraak te doen voor de langere termijn. Het budgetrecht ligt immers bij de raad. Sportpark Molenbeek valt buiten de orde van dit voorstel. Het zou niet goed zijn daar in deze vergadering een uitgebreide beschouwing over te houden. Duidelijk is dat met de stichting Uyt den Bogaard een langjarig contract is gesloten voor de verpachting van het sportpark aan de gemeente en de doorbelasting van de pacht aan de verenigingen. Dat contract bevat veel restricties die niet meer van deze tijd zijn, vooral als het gaat om de geluidsproductie bij sportwedstrijden. Voor de betrokken verenigingen wordt het daardoor erg ingewikkeld om hun sport zo aantrekkelijk mogelijk te presenteren. Er is echter zoveel in het sportpark geïnvesteerd dat het te gemakkelijk is om te zeggen: laten de verenigingen na afloop van de contractperiode maar ergens anders naartoe gaan. Zo'n verhuizing zou ook weer nieuwe (kostbare) investeringen vragen. De wethouder vindt wel dat de gemeente voortdurend met de stichting in gesprek moet zijn over haar strenge geluidsnormen. Overigens is er in de praktijk op dat punt wel het een en ander veranderd. De wethouder heeft in zijn ambtsperiode niet zulke hoge boetes zien langskomen als in het verleden werden opgelegd.

Eerste termijn

De heer Van der Rhee is blij dat er na lange tijd een voorstel ligt. Hij complimenteert de ambtenaren die hieraan hebben gewerkt. Het is een ingewikkelde materie, omdat het om maatwerk vraagt voor elke plek waar sportverenigingen actief zijn. Dat de verenigingen achtereenvolgens met drie wethouders in gesprek moesten zijn, heeft tot verwarring geleid. AV De Gemzen draagt daar de gevolgen van. Dat moet alsnog worden gecorrigeerd. De ChristenUnie-SGP vraagt zich af hoe de gemeente het afzonderlijke traject met vv Wapenveld denkt te gaan volgen. Het is mooi dat de vereniging wil meedenken over een alternatief voor de onevenredig hoge kosten van achterstallig onderhoud. Dat zij daar zelf de schouders onder wil zetten, valt zeer te waarderen. De gemeente moet daar gebruik van maken. Als de raad echter alleen besluit dat met deze vereniging een apart traject wordt gevolgd, ligt alles wel heel erg open. Het is te begrijpen dat de vereniging zich dan afvraagt waar ze op kan rekenen. Die vraag wil de ChristenUnie-SGP ook graag aan de wethouder stellen.

De heer Horst: De PvdA is het met het college eens dat de gemeente de accommodaties fatsoenlijk moet achterlaten voor de verenigingen, als zij wil overgaan tot privatisering. Anders zou er sprake zijn van onbehoorlijk bestuur. De fractie is het ook eens met het voorstel dat nu op tafel ligt. Sporters moeten op een gezonde en veilige manier van de voorzieningen gebruik kunnen maken. Volgens de verenigingen verlopen de gesprekken met de gemeente constructief. De PvdA complimenteert het college en de organisatie daarmee. Het is goed dat de clubs zelf de werkzaamheden kunnen aanbesteden. Daarbij kunnen lokale ondernemers ook een rol gaan spelen. Gelukkig zijn er ook veel vrijwilligers met gouden handjes. De PvdA heeft nog een paar vragen en wil voor het verdere proces ook een paar opmerkingen meegeven: 1. Bij WZC zijn de kosten hoger dan bij de andere verenigingen. Komt dat alleen door de grondwaterproblematiek of is er bij WZC veel minder onderhoud gepleegd dan bij de andere clubs? 2. Kan de gemeente de verenigingen die op sportpark Molenbeek zitten wel opzadelen met het contract met Bosch en Uyt den Bogaart? Wat de PvdA betreft is dat een essentiële vraag in het privatiseringsproces. Het is goed om van de wethouder te horen dat er in de praktijk wel wat verandert. De fractie wil het college en de stichting echter wel oproepen om weer te gaan overleggen. Het contract is inmiddels 12 à 13 jaar oud; het zou verstandig zijn om gezamenlijk te komen tot een eenduidig contract dat past in deze tijd. Voor de gemeente zelf zou dat ook goed zijn. Het is een lastig onderwerp en er ligt een hard contract, maar er zal wel over gesproken moeten worden. 3. Wat vv Wapenveld betreft moet de veiligheid voor de voetballers gewaarborgd zijn. Het gaat om een hoog bedrag voor zo'n kleine vereniging, maar intussen is het wel een vereniging waarbij op zaterdag behoorlijk wat mensen voetballen en het goed hebben met elkaar. Dat met deze vereniging een afzonderlijk traject wordt gevolgd, valt te begrijpen, maar de afwikkeling van dat traject moet wel zorgvuldig zijn. De zorgen van de vereniging moeten niet bewaarheid worden. 4. De clubs krijgen veel voor de kiezen. In de afgelopen jaren zijn de huren van de velden verhoogd en nu moeten ze ook nog gaan reserveren voor de toekomst, wat in principe nooit nodig is geweest. Dat maakt dat ze zich nog harder moeten inspannen om geld binnen te halen. Het vorige college heeft gezegd dat de privatisering niet moet leiden tot een verhoging van de contributies. Daar staat de PvdA nog steeds achter. De verenigingen moeten voor iedereen toegankelijk blijven. Het huidige beleid met betrekking tot de paracommercie maakt het onmogelijk om extra inkomsten te genereren. Dat beleid moet op de schop, zoals is afgesproken in het coalitieakkoord. Wat de PvdA betreft wordt dat voortvarend opgepakt. De clubs kunnen nu twee keer per jaar iets extra's organiseren; dat zou misschien wel twaalf keer per jaar kunnen worden. 5. Bij vv Heerde is veld 4 nog een aandachtspunt. Mensen gaan nu vrij gemakkelijk het hele sportpark over, wat diefstal en vernielingen in de hand kan werken. Daar moet een oplossing voor worden gezocht en in de huidige situatie is handhaving nodig.

De heer Van Ommen: GBP is blij dat er een concreet voorstel ligt om een begin te maken met de privatisering. Dat voor die privatisering achterstallig onderhoud moet zijn weggewerkt, is niet meer dan vanzelfsprekend. GBP vindt het prima dat de kosten worden gedekt uit de reserve gebouwen. Die is voor dit soort situaties ingesteld. De fractie kan in grote lijnen instemmen met het raadsvoorstel. Ze heeft echter wel grote vragen en

kritische opmerkingen bij een aantal onderdelen: 1. Het is wel heel gemakkelijk om te melden dat de overeenkomst met De Gemzen over de kleedaccommodatie nooit is opgesteld en dan weer over te gaan tot de orde van de dag. Hoe is het mogelijk dat die overeenkomst er nooit is gekomen? Wie was daar verantwoordelijk voor? Is het proces onder de loep genomen? En is het opknappen van de opslagruimte een goedmakertje? Dat is dan niet erg royaal. 2. De gemeente vergeet nogal eens dat ergens onderhoud had moeten worden gepleegd. Volgens inspreker De Weerdt is ze op dit punt ook nalatig gebleven bij de vv Wapenveld. Kan het college dat bevestigen? 3. Het plan om de vv Wapenveld gebruik te laten maken van de kleedkamers van WZC stuit op behoorlijke problemen. Wat is het plan B, als de gemeente geen overeenstemming bereikt met de beide voetbalverenigingen? Vv Wapenveld heeft ondanks haar kleine ledental evenveel bestaansrecht als elke andere vereniging in deze gemeente. Daarom moet het onderhoud gewoon worden uitgevoerd, zodat de vereniging gebruik kan blijven maken van haar eigen accommodatie. Hier geldt het beginsel: gelijke monniken, gelijke kappen. Het nalaten van het onderhoud helpt de vereniging niet om te groeien. In het ergste geval kan haar voortbestaan er zelfs door worden bedreigd.

Mevrouw Landman: D66/GroenLinks is blij dat deze stukken voorliggen. Het privatiseren moet echter wel een meerwaarde hebben, voor de gemeente en voor de organisaties. Er kleven immers ook bezwaren aan. Die zijn inmiddels ook al benoemd. Wat gebeurt er als een vereniging na de overdracht het onderhoud verwaarloost? Komt men dan weer bij de gemeente terug? In andere gemeenten is dat al voorgekomen. Een vereniging die veel aan het achterstallige onderhoud heeft gedaan, krijgt naar verhouding minder geld. Goed werk wordt dus slecht beloond. D66/GroenLinks is het ermee eens dat het achterstallig onderhoud voor de overdracht moet zijn weggewerkt, maar is geschrokken van de kosten. Dat geldt zeker in relatie tot de bezuinigingsoperatie waar de gemeente mee bezig is, bijvoorbeeld met betrekking tot de cultuursector. Wat dat betreft dreigen de verhoudingen soms zoek te raken. De fractie vraagt zich af of de verlaging van de onderhoudslasten voor de gemeente op termijn terug te vinden zullen zijn in de meerjarenbegroting. Ze maakt zich zorgen over de mogelijkheid dat binnen de kortste keren weer een investeringsverzoek aan de raad wordt voorgelegd. In de notitie staat immers dat toekomstige investeringen niet moeten worden uitgesloten, vanwege de eisen die de sportbonden stellen. Heeft de gemeente die kosten in beeld en kan ze erop anticiperen? De gang van zaken rond de opslagruimte van De Gemzen is een blunder. Het komt nogal eens voor dat zaken niet op papier staan. D66/GroenLinks vraagt het college dringend om op dit soort dingen te letten, zeker bij privatisering. Vv Wapenveld gaat een apart traject volgen. Dat betekent kennelijk dat er meer kosten te verwachten zijn dan nu in het voorstel staat. Wat gaat de gemeente precies doen? Is de veiligheid bij deze vereniging in geding? WZC gaat waarschijnlijk ook nog meer kosten, vanwege het grondwaterprobleem en de toekomstige grote renovatie. En dan is VEVO nog niet eens aan de beurt gekomen; daar komt dus vast ook nog een traject voor. Kan het college een inschatting maken van wat er nog komt? Wat moet in eerste instantie uit de meerjarenbegroting worden gehaald en vervolgens weer toegevoegd? Dat moet nu helder worden; anders komen er tussen de begrotingen door steeds weer nieuwe voorstellen. Daar wordt het niet overzichtelijker van. Ten slotte sluit D66/GroenLinks zich aan bij de PvdA wat de zorg over sportpark Molenbeek betreft.

Mevrouw Hardam: De VVD vindt alle sportverenigingen zeer belangrijk. Die verenigingen helpen mee de gemeenschap levendig te houden en zorgen voor beweging, verbinding en plezier. Dat veel vrijwilligers daar hun tijd in steken, verdient alle waardering. Het voorstel maakt niet duidelijk of de gemeente na de afhandeling van wat nu voorligt klaar is met de privatisering en het wegwerken van achterstallig onderhoud. Als dat niet zo is, in hoeverre is dan in de begroting rekening gehouden met wat er nog komt? De verenigingen waar nu mee gesproken is, hebben gekozen voor een overname van de kleedkamers. Wisten De Gemzen en vv Heerde toen dat de erfpachtovereenkomst over Molenbeek op een gegeven moment afloopt en misschien niet verlengd wordt? Wanneer eindigt de overeenkomst? Het accommodatiebeleid spreekt alleen van investeringen in basisvoorzieningen. Mag de VVD ervan uitgaan dat alle bedragen die het college hier opvoert betrekking hebben op dergelijke voorzieningen? De fractie vindt het voorliggende voorstel nogal onvolledig. Ze

begrijpt het voorstel ook niet als het gaat om WZC. Wat er staat over het separate traject voor die vereniging lijkt een slag in de lucht en een verkapte sponsoring. Heeft de grondwaterproblematiek te maken met achterstallig onderhoud als basisvoorziening in de zin van het accommodatiebeleid? Zo niet, is het dan een bijzonder geval, op grond waarvan van het accommodatiebeleid kan worden afgeweken? Het raadsvoorstel is daar niet duidelijk over. De VVD is er niet voor om fors te investeren in accommodaties die binnen afzienbare tijd zullen worden vervangen. Is het niet verstandig om met WZC in gesprek te gaan, de hoogste nood te lenigen en af te wachten wat de vereniging besluit? Daarna zou het college dan met een integraal voorstel bij de raad terug moeten komen, waarbij de huidige kosten van het achterstallig onderhoud worden uitgekeerd. De heer Van der Rhee interrumpeert. Hij heeft het idee dat er veel dingen aan de orde worden gesteld waar de raad nog niet over hoeft te beslissen. In deze fase gaat het nog niet over de totale privatisering, met alle haken en ogen die daaraan vastzitten. Mevrouw Hardam noemt deze dingen bewust, omdat ze het raadsvoorstel incompleet vindt. Ze wil graag haar betoog afmaken. Mevrouw Grotenhuis vindt dat de commissie zich gewoon aan de drie beslispunten van het raadsvoorstel moet houden, ook gezien het late tijdstip en de onderwerpen die nog behandeld moeten worden. Mevrouw Hardam wil toch graag verder gaan, omdat er nog zoveel open einden zijn. Haar fractie heeft er geen enkel zicht op welke verenigingen en welke kosten nog meer aan de orde komen. Ze vervolgt haar betoog. De VVD vindt het vreemd dat met vv Wapenveld een apart traject moet worden gevolgd en wil graag weten welk traject dat is. Dat nu ineens 185.000 euro naar de buurvereniging gaat, zorgt voor scheve gezichten. Intussen zijn met VEVO andere afspraken gemaakt. Een raadslid dat een beetje geïnteresseerd is, wil uiteraard weten welke afspraken dat zijn. Kan de wethouder dat zeggen? Het is niet duidelijk of vv Wapenveld, vv Heerde en vv SEH nog een vergoeding krijgen voor het onderhoud na de renovatie. De gang van zaken rond De Gemzen is bijzonder. Dat de mondelinge afspraken niet op papier zijn gezet, betekent toch niet dat de gemeente nu het onderhoud moet betalen? Waarom krijgt de vereniging een vergoeding van 12.000 euro voor een gebouw dat eigenlijk al haar eigendom was? Als het niet haar eigendom was, waarom heeft ze het onderhoud dan niet uitgevoerd in overleg met de gemeente? De conclusie van de VVD is dat het raadsvoorstel niet evenwichtig is. Er moet worden betaald voor achterstallig onderhoud, maar het is niet duidelijk hoe het geld wordt overgedragen en wat de gemeente ervoor terugkrijgt. De VVD vindt het belangrijk dat het accommodatiebeleid gewoon wordt uitgevoerd. Dan worden er geen uitzonderingen gemaakt en geen verenigingen voorgetrokken. Een waterdichte onderbouwing van de kosten, ook van die van het vervolgtraject, is daarbij onontbeerlijk. Mevrouw Grotenhuis complimenteert alle partijen die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van dit raadsvoorstel en aan het maken van goede afspraken voor de toekomst. Het CDA is blij dat er een goed overleg met alle verenigingen is geweest. De fractie heeft geen bezwaar tegen het voorstel. Ze vraagt het college om het onderwerp 'paracommercie' zo spoedig mogelijk op de agenda te zetten en daar niet mee te wachten tot het einde van het jaar. Het is een bron van inkomsten voor alle verenigingen.

Wethouder Berkhoff constateert dat er veel in de periferie van het raadsvoorstel is gesproken. Het lijkt hem niet goed om daar het accent op te leggen. De gemeente is vanuit het accommodatiebeleid bezig met het privatiseren van de accommodaties van de verenigingen. Dat gebeurt stapsgewijs. De velden zijn inmiddels geprivatiseerd en de volgende fase betreft nu de kleedkamers. Daarbij gaat het om een buitengewoon ingewikkelde problematiek. Kleedkamers vormen vaak een onderdeel van de bestaande clubaccommodaties. De kantines in de accommodaties zijn het eigendom van de club, terwijl de kleedkamers tot nu toe voor de verantwoordelijkheid van de gemeente komen. Die gemeente heeft het nogal laten afweten wat het onderhoud betreft. Het ingewikkeld verhaal over sportpark Molenbeek doet in dit verband eigenlijk niet ter zake. De velden op dat sportpark zijn niet het eigendom van de clubs, evenmin als de andere sportvelden. Dat betekent dat de grondsituatie de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het onderhoud niet in de weg hoeft te staan. Wat het achterstallige onderhoud betreft is de wethouder ervan geschrokken hoe de kleedkamers er hier en daar uit zien. Het college

had het liefst gezien dat na de afronding van deze fase alle open einden zouden zijn afgehecht en de clubs volledig op eigen benen zouden staan. Er is echter meer tijd nodig om het aspect van de paracommercie nader te bekijken. Daarnaast zitten er nog wat rafelranden aan de privatisering, als het gaat om de beregeningsinstallatie en dergelijke.

5 Ook dat vraagt om een zorgvuldige afwerking. Daarbij gaat het echter niet meer om de grote bedragen die in dit voorstel aan de orde zijn. Deze bedragen zijn minutieus berekend en geobjectiveerd. Er is overeenstemming over bereikt met de betrokken verenigingen. De bedragen gaan lumpsum naar die verenigingen toe. Als een vereniging een nieuwe accommodatie wil laten bouwen – met behulp van dit geld en met geld dat ze zelf

10 investeert in de kantine – is dat haar zaak. Daar moet de gemeente zich na de privatisering niet mee bemoeien. Over het afzonderlijke traject met de vv Wapenveld heeft inmiddels een eerste gesprek plaatsgevonden. Elke vereniging heeft bestaansrecht, maar hier gaat het wel om een vereniging met een eigen karakter en cultuur. Niet alle leden van jong tot oud zijn actief bezig met voetballen. Er zijn geen pupilleneftallen; er is één

15 seniorenelftal dat recreatief voetbal speelt en daar komt mogelijk een tweede bij. Het is de vereniging van harte gegund om zo bezig te zijn, maar met het oog op de kosten wil het college wel graag een gesprek over een alternatieve oplossing. Tenslotte gaat het om de inzet van publieke middelen. De vereniging heeft zelf ook oog voor het bijzondere van haar situatie en erkent haar mogelijke kwetsbaarheid op de lange termijn. De

20 gezamenlijke conclusie was dan ook dat geprobeerd moet worden om een middenweg te vinden, waarbij de vereniging met haar eigen karakter kan voortbestaan. Intussen heeft de gemeente jarenlang verzuimd de kleedkamers van de vereniging te onderhouden. De veiligheid is daarbij zeker in geding. Er wordt dan ook geen traject gevolgd dat jaren gaat duren. De voorzitter van de vereniging heeft vanavond aangegeven dat er bij de leden een

25 duidelijke bereidheid is om zelf dingen aan te pakken. Wat De Gemzen betreft: voor de onzorgvuldige gang van zaken bij de overdracht van de opslagruimte is de gemeente verantwoordelijk. Op die verantwoordelijkheid is de huidige wethouder aanspreekbaar, ook al is het voor zijn tijd gebeurd. Hij neemt zijn verantwoordelijkheid ook, maar hij wil de zaak tegelijk graag oplossen. Daar dient dit voorstel voor.

30 Mevrouw Grobbee geeft een aanvulling met betrekking tot de grondwaterproblematiek bij WZC. Op het moment waarop zij de scan heeft uitgevoerd, was er geen probleem. In haar rapportage heeft ze wel aangegeven dat er een vervolgonderzoek zou moeten komen. Volgens haar inschatting zit er vooral een probleem bij het aangebouwde gedeelte. Het

35 grondwater wordt door pompen afgevoerd en komt uiteindelijk in een overstort terecht, waarna het moet gaan bezinken. Dat blijkt een delicate techniek te zijn: een week of vier geleden raakte de overstort vol met boomwortels en vervuiling, waardoor het systeem niet meer werkte. De gemeente moest toen met spoed actie ondernemen om ervoor te zorgen dat het grondwater alsnog zou bezinken. Het probleem kan niet alleen bij WZC worden

40 neergelegd, maar moet in gezamenlijkheid worden opgelost. Dat kan alleen goed gebeuren op het moment waarop het probleem zich voordoet. Op dit moment kan nog niet worden gezegd wat het precies gaat kosten. Dat de investeringen bij WZC zo hoog zijn, komt doordat het gaat om een groot gebouw, met een forse vochtproblematiek. De installatie die nodig is om dat vochtprobleem op te lossen, is kostbaar. Verder moet er

45 nogal wat gebeuren met de gevelopeningen die zijn aangetast, de verouderde douchegarnituur en de opwekking van warmte.

Tweede termijn

De heer Van Ommen: GBP vindt dat het onderhoud aan de kleedkamers gewoon moet worden uitgevoerd, zeker ook aan die van vv Wapenveld. Het klopt niet dat de gemeente

50 moeilijk doet over het bedrag voor vv Wapenveld omdat die vereniging zo weinig leden heeft. Als het onderhoud op het juiste moment was uitgevoerd, had ze misschien wel meer leden gehad. Misschien zijn er zelfs wel leden weggegaan omdat er geen onderhoud werd gepleegd. In dat geval is het nog vervelender dat de gemeente geen goede partner is geweest op dit gebied. GBP wil graag weten hoe De Gemzen aankijkt tegen de kosten die

55 de vereniging heeft gemaakt voor onderhoud dat ze niet had hoeven te plegen. Zijn daar gesprekken over geweest? Wie de fout gemaakt heeft, hoeft uiteraard niet te worden

gezegd, maar een belangrijke vraag is wel wat de gemeente ervan heeft geleerd. Hoe wordt voorkomen dat dit soort dingen weer gebeuren?

Mevrouw Landman herhaalt haar vraag over de meerjarenbegroting. Over de toekomstige kosten kan misschien niet alles worden gezegd, maar ze zou het wel fijn vinden om er enig inzicht in te hebben. Verder is ze blij met het eigen traject voor de vv Wapenveld. De gang van zaken rond De Gemzen is een leerpunt geweest.

De heer Van der Rhee vindt het een zorgelijk punt dat volgens de wethouder bij vv Wapenveld de veiligheid in geding is. Hopelijk is het een theoretische mogelijkheid dat er binnenkort een stuk in de krant staat over een of ander drama bij die vereniging. Volgens de wethouder zal het traject niet lang duren, maar de ChristenUnie-SGP wil graag een garantie dat op korte termijn de situatie veilig is. De fractie doet de suggestie om in het overleg met de vereniging aan te haken bij wat de heer Kanter zei over het afstoten (of samen gebruiken) van een of twee velden. Anders moet er voor zo'n kleine club als vv Wapenveld wel een enorm bedrag op tafel komen. Volgens de heer Van der Rhee beseft de vereniging dat zelf ook wel.

Mevrouw Hardam: Het is buiten kijf dat achterstallig onderhoud moet worden opgelost en dat de situatie veilig moet zijn. De VVD zou alleen graag een wat completer kostenplaatje zien. Er is bijvoorbeeld nog onduidelijkheid over de kosten van het grondwaterprobleem. Gaat de gemeente niet investeren in iets wat straks weer wordt afgebroken? Met betrekking tot vv Wapenveld en VEVO zijn de kosten ook nog niet bekend. Er zijn dus nogal wat open einden.

Wethouder Berkhoff: VEVO gebruikt het gebouw De Noord; dat is een multifunctionele accommodatie. Daarom is die vereniging buiten deze discussie gelaten. Het gevolg van de fout met betrekking tot De Gemzen wordt nu gerepareerd. De gemeente heeft zeker van de fout geleerd: de gang van zaken rond de privatisering wordt nu goed gedocumenteerd. Er wordt nu duidelijk vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is. Bij investeringen in de sport gaat het meestal zo dat het college met een voorstel komt, waarna de raad een krediet beschikbaar stelt. Voorbeelden daarvan zijn de investeringen in de kustgrasvelden en de palletkachels. Voor dergelijke investeringen wordt dus niet structureel geld opgenomen in de meerjarenbegroting. Er zal ongetwijfeld sprake zijn van een voordeel: vanuit het gebouwenbeheer werd altijd wel gezorgd voor *klein* onderhoud aan de kleedkamers en die kosten zijn straks voor de verenigingen. Intussen betekent de privatisering niet dat de gemeente verlost is van toekomstige investeringen. Het accommodatiebeleid laat toe dat de verenigingen met voorstellen kunnen komen over hun accommodatie. Alleen wordt van hen dan ook een eigen bijdrage verwacht. De situatie bij vv Wapenveld is niet zo dat er binnen de kortste keren rampen kunnen gebeuren, maar er moet op korte termijn wel iets gedaan worden aan de warmwatervoorziening. In het dorpsplan voor Wapenveld (2012) was een fusie van vv Wapenveld met WZC een van de ambities. Het is een van de weinige zaken uit dat plan die niet gerealiseerd zijn. Dat had te maken met de eigen cultuur van de beide verenigingen. Het college wil nu in alle redelijkheid tot een oplossing zien te komen.

De heer Van der Rhee vraagt of de gemeente kan fungeren als 'olieman', zoals ze dat eerder heeft gedaan.

Reacties insprekers

De heer De Weerd heeft veel goede dingen gehoord en ook minder goede dingen. Als de gemeente niet investeert in de kleedruimten van vv Wapenveld, betekent dat het verlies van vier kleedkamers, die zo nu en dan ook worden gebruikt door WZC. In het afgelopen weekend waren de kleedkamers nodig in verband met een groot internationaal toernooi. Bij het organiseren van het schoolvoetbal zijn ze eveneens nodig. Er zijn dus ook redenen buiten de vereniging waarom ze niet gemist kunnen worden. De heer De Weerd is het met de wethouder eens dat er geen risico is op een groot ongeluk op heel korte termijn. Waar het om gaat, is dat de veiligheid geborgd moet zijn. Bij het 75-jarige jubileum van vv Wapenveld vroeg men: hoelang bestaan jullie nog? Die vraag wordt vaker gesteld. Inmiddels heeft de vereniging haar 85-jarig bestaan gevierd. Ze gaat gewoon door naar het 90-jarige jubileum en desnoods naar het 100-jarige. Het bestuur heeft in overleg met de medewerkers bekeken wat er minimaal moet gebeuren om de accommodaties op een

verantwoord niveau te krijgen. Daarbij is aangegeven dat de uren voor het schilderwerk uit het kostenplaatje geschrapt kunnen worden: dat schilderwerk doen de leden zelf wel. De heer Kanter bedankt de commissie, de wethouder en de ambtenaren voor de serieuze manier waarop het onderwerp is opgepakt. Hij hoopt dat er niet veel water meer door de kleedkamers zal stromen.

Conclusie: Het voorstel gaat als B-onderwerp naar de raadsvergadering.

De heer Van Ommen geeft als reden daarvoor dat hij, voordat hij zijn stem aan het voorstel geeft, meer duidelijkheid wil hebben over het aparte traject voor vv Wapenveld.

Hij wil weten welke mogelijke oplossingen er zijn en wanneer daar met de vereniging over zal worden gesproken.

Ordevoorstel

De voorzitter wijst erop dat het al na elfen is. Hij noemt een paar mogelijkheden: de volgende agendapunten toch nog gewoon afhandelen, de beide voorstellen zonder behandeling laten doorgaan – wat hem niet wenselijk lijkt – of de vergadering schorsen tot morgenavond.

Wethouder Cegerek wijst erop dat er vertegenwoordigers van Lucrato aanwezig zijn, die de hele avond hebben gewacht op de behandeling van het volgende agendapunt.

De heer Horst stelt voor bij de volgende agendapunten alleen technische vragen te stellen. Die kunnen dan eventueel via het verslag worden beantwoord. Als er een verdere bespreking nodig is, kan die in de raadsvergadering plaatsvinden. Morgenavond is er een auditoverleg.

De heer Kampherbeek heeft er geen bezwaar tegen om door te gaan, maar verwijt de agendacommissie wel dat ze een te krappe planning heeft gehanteerd.

Mevrouw Landman wil het voorstel over de VNOG graag uitgebreid kunnen behandelen, omdat dat vorige week in de raadsvergadering niet kon. Agendapunt 14 kan misschien snel worden afgehandeld.

De heer Oosterhof vindt dat beide punten een inhoudelijke behandeling verdienen.

De voorzitter concludeert dat de rest van de agenda gewoon wordt afgehandeld.

14. Zienswijze jaarrekening 2018 en meerjarenbegroting 2020-2023 Lucrato

De heer Kampherbeek: Het CDA spreekt zijn waardering uit voor het feit dat Lucrato het tekort een stuk kleiner heeft weten te krijgen dan ze had begroot. De fractie is ook erg te spreken over de uitstroom van 83 bijstandsgerechtigden. Aan de andere kant maakt ze zich ook zorgen: het tekort mag dan lager uitvallen, maar lijkt wel structureel te zijn. Daar hoopt het CDA nog een nadere toelichting op te krijgen. De fractie roept de andere leden van de commissie op om in gesprek te gaan met hun partijgenoten in de Tweede Kamer. Er moet meer geld uit Den Haag komen. Het CDA schrikt van het ziektepercentage van 16%. De fractie wil graag weten of zo'n hoog percentage bij de sociale werkvoorziening gebruikelijk is.

De heer Oosterhof: Ook de VVD heeft zorg over de overschrijding in de meerjarenraming. Wat deze fractie betreft had de zienswijze op dit punt wat scherper mogen worden geformuleerd.

Mevrouw Landman: Ondanks de extra gelden van het Rijk blijft er een tekort van zo'n 240.000 euro. Dat vindt D66/GroenLinks behoorlijk zorgelijk. In de zienswijze staat dat het terugbrengen van het tekort voor een groot deel te verklaren is uit een verhoging van de bijdrage van het Rijk. Er kon echter ook minder werk worden gedaan dan begroot was. Dag mag van de fractie wel wat sterker naar voren worden gebracht. Het is jammer dat bij de uitstroom naar werk de prestaties enigszins zijn achtergebleven, maar er zit wel een mooie vooruitgang in. Met betrekking tot het tekort in de meerjarenraming is inderdaad een lobby in Den Haag nodig, maar de organisatie zal er zelf ook aan moeten werken. In het stuk staat ook dat dat mogelijk is, maar dat Lucrato zichzelf op dat punt onderschat. Daar wil mevrouw Landman graag iets meer over horen. Ook haar fractie heeft veel zorgen over het ziekteverzuim. Als er een oorzaak bekend is, wil ze dat graag weten. Gezien haar eigen ervaringen met het wisselen van Arbodiensten verwacht ze daar niet veel van.

De heer Van Ommen complimenteert Lucrato met het feit dat het financiële resultaat een stuk beter is dan verwacht. Hij is ook blij met de goede uitstroomcijfers. Vervolgens constateert hij dat een aantal maatregelen in de begroting staat genoteerd als PM-post. Hij vraagt of het college precies weet welke maatregelen dat zijn. Waarom wordt het PM-

verhaal gebruikt als argument om de commissie te overtuigen, terwijl die commissie niet weet om welke maatregelen het gaat? Waarom denkt het college ervanuit te kunnen gaan dat Lucrato de voorgestelde bijsturingsmaatregelen maximaal weet uit te nutten? Het verzoek aan het bestuur om de raad te laten weten hoe zijn zienswijze is meegenomen in de definitieve besluitvorming is niet in de brief terug te vinden.

De heer Horst sluit zich aan bij de waarderende woorden van de heer Kampherbeek. Het inhuren van een nieuwe Arbodienst wekt de indruk dat Lucrato niet tevreden was over de vorige. De PvdA wil graag weten of die indruk juist is en wat de reden is voor die ontevredenheid. Verder kan de fractie zich vinden in de zienswijze, in de waardering die daarin wordt geuit en ook in de zorgen voor de toekomst die erin worden verwoord.

De heer Van der Rhee: Laten we in alle discussies over dit onderwerp in de gaten houden dat het om kwetsbare mensen gaat. Ook de ChristenUnie-SGP vindt het ziekteverzuim zorgelijk, vooral omdat het blijft stijgen. De fractie vraagt wat er nog aan te doen is, na alles wat er al aan gedaan zal zijn. Ze vindt het prima om als fractie te gaan lobbyen in Den Haag, maar wil graag weten of het college dat ook gaat doen. Dan moet het gaan om de Wsw. Daar zit de grote angel, als het over de tekorten gaat. Een laatste cluster vragen betreft het management. Welke instrumenten gebruikt het management om grip op de materie te houden? Wat gaat men doen met de aanbevelingen van de accountant? Hoe reageert het management op het feit dat de inrichtingseisen en aanbestedingsregels niet of niet voldoende zijn nageleefd? Op welke manier wordt op dat gebied de vinger aan de pols gehouden?

Wethouder Cegerek: Lucrato heeft vandaag net een doorberekening gemaakt van de gegevens uit de meicirculaire. Zoals het er nu naar uitziet, komt er 850.000 euro aan subsidie bij. Die extra subsidie lijkt een structureel karakter te hebben. Voor 2020 gaat het om een bedrag tussen de 1 miljoen en 1,5 miljoen euro. Het ziet er dus naar uit dat het tekort gunstiger uitvalt dan in de meerjarenraming is begroot. Dit alles onder het voorbehoud dat het om een voorlopige doorberekening gaat. Wat de lobby richting Den Haag betreft: het is altijd goed om partijgenoten in de Tweede Kamer over dit onderwerp aan te spreken. Het gaat inderdaad om een kwetsbare doelgroep en het is belangrijk om goed in de gaten te houden hoe het Rijk daarmee omgaat. Morgenavond is er een VNG-congres waar dit onderwerp de aandacht krijgt. Langs die weg blijft het college ook lobbywerk doen. De wethouder heeft vanmorgen nog een presentatie gezien over de nieuwe Arbodienst. Daarin was met betrekking tot het ziekteverzuim een gunstige ontwikkeling te zien. In mei was het verzuim gedaald tot 13%. Met de nieuwe Arbodienst wordt er beter geregistreerd en er worden meer gesprekken gevoerd met de cliënten. In de zienswijze wordt er bij het bestuur op aangedrongen om goed te blijven bijsturen, zodat de structurele kosten lager worden. Wat dat betreft heeft Lucrato een inspanningsverplichting.

De heer Van der Veen: Toen het contract met de Arbodienst afliep, heeft het bestuur de gelegenheid aangegrepen om te bekijken of het met een andere Arboarts tot andere resultaten zou kunnen komen. De daling van het ziekteverzuim is overigens niet alleen aan de nieuwe Arbodienst te danken. Het bestuur zich de afgelopen maanden zelf ook intensiever met de sociale werkvoorziening beziggehouden. Een vergelijking met andere sociale werkbedrijven is mogelijk doordat er regelmatig een benchmark wordt gehouden. Bij dit soort bedrijven is er altijd veel ziekteverzuim. 13 à 14% is zeker geen uitzondering. Met 16 tot 17% zat Lucrato echter wel te hoog. Wat het lobbyen betreft: de algemeen directeur van Lucrato neemt altijd deel aan het Cedris-overleg. Vanuit dat overleg wordt altijd hard gelobbied over de teruglopende SW-subsidies, in samenwerking met de VNG en Divosa. Het is zeker goed als het probleem ook vanuit de fracties in Den Haag wordt aangekaart. Lucrato zoekt absoluut naar mogelijkheden om verdere besparingen te kunnen realiseren. In samenwerking met de gemeentelijke organisatie wordt bekeken aan welke knoppen nog meer kan worden gedraaid. Tegelijk wil het bestuur wel realistisch

zijn: het gaat hier om een doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. De groep wordt ouder en er is een hoger percentage teruggestroomd. Als cliënten zwakker worden, kunnen werkgevers hen op een gegeven moment niet meer inzetten en komen ze eerder bij Lucrato terug. Mevrouw Landman interrumpeert. Ze vraagt of dat ook een oorzaak is van de stijging van het ziekteverzuim. De heer Van der Veen ontkent dat. Cliënten die bij werkgevers gedetacheerd zijn, worden altijd in de percentages meegerekend. Het blijkt echter wel nodig te zijn om aandacht te hebben voor oudere cliënten die ergens anders zwaar werk te doen hebben gekregen. Verder wordt nu nadrukkelijker onderscheid gemaakt tussen kort- en langdurig verzuim. Er is een vrij grote groep medewerkers die langdurig ziek zijn. Daar worden ook gesprekken mee aangegaan. Wat de PM-posten betreft: bij het doorontwikkelen van de automatisering bekijkt het bestuur of het mogelijk is om wat minder personeel in te zetten voor administratieve werkzaamheden. Waarschijnlijk kan dat, maar het moet eerst wel worden geëffectueerd voordat het als voordeel kan worden ingeboekt.

De heer Van der Molen: De bijsturingsmaatregelen zijn niet alleen gericht op het verlagen van kosten. Het bestuur onderhandelt ook met werkgevers bij wie cliënten gedetacheerd zijn, om te bekijken of de detacheringstarieven verhoogd kunnen worden. De doorberekening van de meicirculaire wees uit dat Lucrato over 2018 nog 850.000 euro subsidie kan krijgen. Voor 2019 (en dus niet over 2020) is het bedrag berekend op 1 à 1,5 miljoen euro. Dat heeft inderdaad een structureel karakter. Het is een compensatie voor de algemene stijging in de begroting. Lucrato heeft deze keer, in tegenstelling tot vorig jaar, een goedkeurende verklaring voor haar jaarrekening gekregen. Vorig jaar was er inderdaad een discussie met de accountant over de vraag of de aanbestedingsregels goed waren toegepast. Het bestuur heeft de werkwijze van Lucrato – het detacheren van cliënten, waarvoor dan schoonmaak- of horecawerkzaamheden in de plaats kwamen – door een externe partij laten toetsen. Daar is uitgekomen dat die werkwijze voor de rechter kan worden verdedigd. Intussen heeft het werkbedrijf zijn inkoopbeleid wel aangepast aan de aanbestedingsregels die daarvoor gelden.

Conclusie: Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering. De voorzitter bedankt de heren Van der Veen en Van der Molen voor hun inbreng en hun geduld.

15. Financiële stukken Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

Mevrouw Landman vindt het vreemd dat zo'n belangrijk onderwerp nog om 23.30 uur moet worden behandeld, terwijl was afgesproken dat de vergadering uiterlijk om 23.00 uur zou worden beëindigd. Ze wil wel haar verhaal kwijt kunnen, omdat het om veel geld gaat. De voorzitter geeft daar alle ruimte voor. Hij wijst op het besluit dat de commissie een half uur geleden heeft genomen over het ordevoorstel.

Eerste termijn

De heer Oosterhof: De VVD ziet de VNOG als een verlengd lokaal bestuur. Tot nu toe krijgt de raad steeds stukken over elke GR afzonderlijk, maar eigenlijk moet het overkoepelende verhaal een keer op de agenda komen te staan. Met de VNOG zit de gemeente als het ware verplicht op de brug van een olietanker. Ze heeft maar weinig te zeggen over de koers, de snelheid en de bestemming. De kosten van de overtocht zijn vooraf bepaald. Voor tegenvallers als motorstoring en tegenwind krijgt de gemeente gewoon de rekening gepresenteerd. In de vorige raadsvergadering heeft de VVD daar vragen over gesteld. De beantwoording van die vragen wekt de indruk dat de vertegenwoordiging van de gemeente in de VNOG er niet goed bovenop zit. Heerde zit wel in de stuurhut, maar 22 bestuurders bepalen de koers. Gedane zaken nemen geen keer, maar de brandende vraag is hoe de gemeente dit soort cijfers in de toekomst kan voorkomen. De gemeente moet er in de stuurhut aan bijdragen dat de tanker een rechte koers blijft varen, zonder verrassingen. Haar strategie zou moeten zijn: lage kosten, veiligheid voor de burgers en zorg voor de vrijwilligers. Dat vergt een actieve houding. De fractie beseft dat er vanuit Heerde veel wisselingen van de wacht zijn geweest. Ze ziet het college met de problematiek worstelen en doet dat zelf ook. De fractie vraagt zich af hoe de gemeente zo

kan sturen dat de tegenvallers niet meteen ten koste gaan van de begroting. Als het gaat om verenigingen, instellingen etc. kan de raad bij de verdeling van gelden een afweging maken. Als het om gemeenschappelijke regelingen gaat, kan hij alleen maar aftikken. Dat voelt slecht. De VVD verzoekt het college om met een strategische nota te komen, met het oog op een dialoog over de verbonden partijen in het algemeen en de gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder. Misschien kan dat gebeuren in samenwerking met de partners langs de noord-zuid-as. Die hebben met hetzelfde probleem te maken. In de nota zou kunnen worden ingegaan op twee vragen. De eerste vraag is hoe een partij als de VNOG in het gareel kan worden gehouden. De tweede is hoe met het ministerie kan worden overlegd over het probleem dat raad en college op afstand staan, maar wel moeten betalen. Het is duidelijk dat de VNOG haar financiën niet op orde heeft. De VVD gaat ervanuit dat het met de veiligheid in het gebied anders ligt. Intussen heeft de fractie er het volste vertrouwen in dat de burgemeester de problematiek goed zal oppakken. Ze neemt aan dat haar analyse en haar boodschap door de andere fracties worden gedeeld en ze wil weten of dat ook geldt voor het college. Wat haar betreft kan de brief aan het bestuur nog wel wat stelliger geformuleerd worden. De VVD maakt zich namelijk echt zorgen.

Mevrouw Landman: D66/GroenLinks is zeer bezorgd over de financiële situatie bij de VNOG. De fractie vindt de aanbiedingsbrief van de VNOG een beetje aanmatigend. Het gaat weer om een gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeente wel betaalt, maar nauwelijks invloed heeft. Er zijn bijeenkomsten gepland voor raadsleden, maar wordt het niet eens tijd dat deze raad door zijn eigen ambtenaren wordt voorgelicht over de vraag hoe de kwestie moet worden opgepakt? Zit de raad er wel genoeg bovenop? Hij krijgt pakken met stukken en moet zijn weg maar zien te vinden. Het wordt er ook niet beter op als in Epe bepaalde vragen anders worden beantwoord dan in Heerde, zoals in de raadsvergadering van vorige week te constateren viel. De beantwoording is ook vaak een lege huls. Dat baart de fractie grote zorgen. Reageert deze gemeente ambtelijk anders dan andere gemeenten? Hoe moet de zienswijze worden ingediend, alleen vanuit deze gemeente of met meer gemeenten? Wat betreft de maatregelen die het college voorstelt om de kosten te verlagen: hoe komt het eruit te zien als een gezamenlijk basispakket wordt gecombineerd met een specifiek gemeentelijk pakket? Wat betekent dat voor Heerde? D66/GroenLinks vindt het erg dat de simpele maatregelen die nu worden voorgesteld niet als vanzelfsprekend worden ervaren, in een tijd waarin de gemeenten elk dubbeltje moeten omdraaien. De conclusie moet dan zijn dat in de VNOG sprake is van een ongewenste cultuur. Er zal veel moeten gebeuren om het systeem te veranderen. In een van de stukken staat dat het management het probleem onvoldoende heeft onderkend en daardoor het bestuur aan het lijntje heeft gehouden. Zijn daar de nodige lessen uit getrokken? Formeel zijn bestuurders verantwoordelijk, maar ze moeten wel voldoende geïnformeerd zijn. Wat D66/GroenLinks ook grote zorgen baart, zijn de bedragen voor externe inhuur. De fractie vindt een begrotingswijziging van 4,5 miljoen euro buiten alle proporties. Ze wenst de portefeuillehouder veel succes met dit lastige dossier.

De heer Horst: Beslispunt 1 is uiteraard geen probleem en de PvdA heeft ook geen moeite met beslispunt 2. De fractie kan instemmen met de zienswijze zoals het college die aan de raad voorlegt. Ze deelt de zorgen die daarin zijn geuit, net als de andere fracties. Verder wil de heer Horst de VVD graag een compliment geven. In de raadsvergadering was al te merken dat die fractie zich sterk in het dossier heeft vastgebeten. Vervolgens heeft de heer Oosterhof in deze commissievergadering ook weer het nodige naar voren gebracht.

De heer Van Ommen: Instemmen met beslispunt 1 gaat inderdaad vanzelf. GBP heeft twee vragen bij de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen, die de fractie graag ter overweging wil meegeven. De eerste vraag is of het veel effect heeft als de VNOG langer met het materieel omgaat. Men mag aannemen dat het materieel nu ook niet zomaar wordt afgeschreven. De tweede vraag betreft de combinatie van gezamenlijk basistakenpakket en gemeentelijk pakket. Dat klinkt als een maatregel die niet van de ene op de andere dag kan worden gerealiseerd. Levert dit dus op de korte termijn wel wat op?

De heer Van der Rhee sluit zich aan bij het compliment van de heer Horst aan het adres van de VVD. Hij herkent het beeld van de olietanker dat de heer Oosterhof gebruikte. Als gemeente zit je erop en je vaart mee. Het kost veel energie om het schip een klein beetje

van koers te laten veranderen. Dat de ontwerpbrief bij het voorstel is gevoegd, is een goede zaak: zo verantwoordt het college op voorhand al wat het wil gaan doen. Het college wil de genoemde zaken tijdens de tweedaagse in september naar voren brengen. Dat riep bij de ChristenUnie-SGP de verzuchting op dat er weer veel gepraat zal worden en dat Heerde dan maar een van de vele gemeenten is. De grote vraag is hoe de krachten kunnen worden gebundeld om het roer een beetje om te krijgen. Het hele verhaal roept vooral verdriet op. De gemeente verkeert financieel gezien in zwaar weer en het kleine beetje dat ze nog bij elkaar weet te sparen, wordt opgesoupeerd door een aantal gemeenschappelijke regelingen. Voor de burgers kan ze dan niets extra's meer doen. Ze mag al blij zijn als de brandweerauto's kunnen blijven rijden. De ChristenUnie-SGP wenst de burgemeester veel sterkte met dit dossier.

De heer Kampherbeek: Het rapport 'Inzicht geeft uitzicht' roept helemaal verbazing op. De betreffende persoon doet niet anders dan cijfers verzamelen en optellen. Er is een management waarin de een niet weet wat de ander doet. Als niemand iets zegt, gaat alles goed. Het is onvoorstelbaar dat zoiets mogelijk is, terwijl er sprake is van 22 ervaren bestuurders. Kennelijk vindt men het dan ook nog normaal dat de gemeenten 4,5 miljoen euro moeten aftikken. Het roept bijna de vraag op of de gemeente dit niet gewoon kan weigeren, maar het CDA beseft ook wel dat dat niet mogelijk is. Ook deze fractie wenst de burgemeester veel sterkte.

Burgemeester Koops is blij dat het onderwerp nog kan worden behandeld, omdat de brief eigenlijk al voor 6 juni moet worden ingestuurd voor de AB-vergadering van 27 juni. Ze proeft veel teleurstelling in de commissie en deelt die volledig. Er zijn inderdaad grote zorgen. Het doet haar goed dat fracties haar succes wensen, want dat heeft ze wel nodig. Dat de VVD spreekt over een verlengd lokaal bestuur is op zich logisch: het gaat om een gemeenschappelijke regeling. Uiteindelijk is het echter wel een regionaal gebeuren. Raad en college moeten leren om in dit dossier regionaal te denken. De brandweer is niet meer van de gemeente. Dat schuurt, want het gaat om 'onze mannen', die er dag en nacht op uit trekken om mensen en dieren in deze gemeente te hulp te komen. Het feit ligt er echter. De burgemeester denkt wel dat het een goede zaak is om het onderwerp 'verbonden partijen' een keer met elkaar te bespreken, in een themaraad of in een andere setting. Een aantal fracties vroeg of de gemeente er wel genoeg bovenop zit. Dat is ook de vraag van de burgemeester. Volgens haar had die vraag in het verleden ook gesteld moeten worden. Op dit moment worden wel de goede dingen gedaan. Er is een nieuwe regiocommandant gekomen, die bezig is met een plan van aanpak. Verder is er een dekkingsplan gepresenteerd, waar voorstellen uit komen. Er liggen inmiddels 191 bezuinigingsvoorstellen, die worden geclusterd in 43 onderwerpen. Elk voorstel moet op zijn merites worden beoordeeld. Daar is het AB nog wel even mee bezig. Het is zaak om daar als gemeente bovenop te zitten om te zien of het de goede kant uitgaat. De burgemeester denkt inderdaad dat op de korte termijn niet iets valt te verwachten van de ideeën over het basistakenpakket. Dat is iets voor de langere termijn. Het management is inmiddels gehalveerd en de directeur is vervangen door een interim-directeur. De zorgen die er zijn, worden in allerlei stukken wel genoemd, ook die over de grote bedragen voor inhuur. Het CDA zegt terecht dat het niet mogelijk is om betaling te weigeren. De gemeente is wettelijk verplicht om in de veiligheidsregio mee te draaien en om mee te betalen als er tekorten zijn. Dat laatste geldt ook voor toekomstige tekorten. Als er niet wordt betaald, zullen ingrijpende bezuinigingsmaatregelen moeten worden voorgesteld, die gevolgen zullen hebben voor de veiligheid. Tot nu toe is de basisveiligheid niet in geding geweest.

Tweede termijn

De heer Oosterhof is blij met die laatste opmerking. Hij is ook blij dat de burgemeester de suggestie van zijn fractie overneemt om een algemene bespreking over dit soort instellingen te houden. De VVD wenst haar veel succes.

Burgemeester Koops wijst er nog op dat er op 5 juni een bijeenkomst is in Harderwijk, waarin veel informatie wordt geboden over het nieuwe dekkingsplan en over voorgestelde

bezuinigingsmaatregelen. Ze vraagt de commissieleden die bijeenkomst bij te wonen, als ze daar kans voor zien.

Conclusie: Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

16. Rondvraag commissie Samenleving

- De heer Van der Rhee komt terug op de opmerking van de heer Kampherbeek dat de agendacommissie voor deze vergadering met een te krappe planning heeft gewerkt. Hij wijst erop dat er veel sprekers waren. Verder merkt hij op dat de agendacommissie de commissie is van de raad en niet een aparte instantie die zelf iets bedenkt. De heer Kampherbeek begrijpt die opmerking. Hij neemt de gang van zaken niemand persoonlijk kwalijk, maar kan zich niet aan de indruk onttrekken dat er te veel onderwerpen op de agenda stonden. Hij denkt dat er structureel iets fout gaat. Als dat niet zo is, hoort hij dat te zijner tijd graag van de agendacommissie. De heer Van der Rhee denkt dat het een zaak is voor de fractievoorzitters. De agendacommissie stelt alleen de agenda samen en kon niet op voorhand weten dat er zeven sprekers zouden zijn. Dat laatste was de oorzaak van het feit dat deze vergadering uitloopt.

17. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 23.52 uur en wenst iedereen wel thuis.

Bijlagen:

1. Inspraakbijdrage mevrouw F. Hoekman
2. Inspraakbijdrage de heer E.G. van IJken
3. Inspraakbijdrage de heer G. Haas
4. Inspraakbijdrage de heer J. Diepenhorst
5. Inspraakbijdrage de heer F.L. Hogenbirk
6. Inspraakbijdrage de heer G. de Weerd
7. Inspraakbijdrage de heer H. Kanter